

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.



ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
Ifj. MÓRICZ PÁL.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Bocskay esztendeje.

Irta **Nagy István** kémeri ref. lelkész.

A multak emlékei, a jelen eseményei lángra lobbantják lelke hevét, felkorbácsolják indulatát a magyarnak, hogy ne feledhessen, el ne feledje sebeit, miket testén lelkén gaz osztrák kéz századokon át ütött

Fiaink kínzatása a nyomorult szoldateszka által, magyar katonákban a hazaszeretnek gaz, bitang módon büntetése; Bilek, Trebinje áldozatai, Debreczen mártirjai kazamáták sötét mélyéről sirnak fel és siralmuk vércsekkörmökkel vág lelkedre óh magyar, hogy feltépje abban a szunnyadó figyelmzettetést: „*Ne higgy a németnek!*”

Aztán az évek fordultával előkerülnek a történelmi nagy emlékek, mik megtöltik lelkünket szent lánggal, nem hagyják abban végleg elszunyadni a köteleességek tudatát, melylyel tartozunk hazánknak, őseinknek; de a gyűlöletet sem, mely egyedül képes megmenteni a magyart az osztráktól.

Elmult a *Rákóczi esztendeje*. Az 1903 az *eszményi szabadsághős esztendeje*; 200. fordulója annak az esztendőnek, a melyben hazája szabadságáért, „pro Deo et pro libertate” fegyvert ragadott. És most 1904-ben itt van a *Bocskay esztendeje*, 300. évfordulója annak, hogy romlott hazájának életéért, koldussá, nyomorulttá tett nemzetének megmaradásáért, a hitért és szabadságáért, sok kérések, hosszas tépelődések, sok méltatlan bántalmaztatások után, fegyvert fogott ez a nagy ember, ki sok dicsőséges nagyjaink közt egyike a legragyogóbb alakoknak, kik a távol kódéből is tiszta fényt sugároznak reánk.

Eszményi embernek nevezem Bocskayt, mert ő egy egész, egy tökéletes magyar, kiben a legtisztább, legnemesebb, a teljesen önzetlen hazaszeretetet a legszebb harmóniában békül meg az odaadó királyhűséggel; akit tehát mintaképpül választhat magának az is, akiben a hazaszeretet talán a királyhűség rovására tulerős; az is, a kiben uralkodó érzés a loyaltás. Mert hazánk helyzetében minden magyarnak a haza érdekében dinasztikusnak kell lenni,

még ha lelke talán republikánus érzelmekkel volna is megtelve. Csak hogy e dynasztikus érzést az őszinte királyhűséget a Habsburgok legtöbbjének uralma — mintha szándékosan tette volna — nagyon megingatta a magyar nemzet lelkében. Hogy maradt még szikrája is a szivekben, annak oka kizárólag a magyar ember jellemében és a nemzeti uralkodók korából kelt átöröklésben rejlik. Más oldalról a Habsburgok politikája a nemzet megtörése végett, csábítgatások, kitüntetések, adományozások által eleitől fogva igen megnehezítette nagy urainknak a hazaszeretben, haza iránti hűségben megmaradást. Habsburgok kegyéért a századok folyamán százak lettek a magyarnak ellenségei, árulói, hóhérai.

Ime Bocskay István, kit anyja a tömlöczben szült, mely tömlöczöt férjével megosztva János Zsigmond erdélyi fejedelemtől épen a Habsburgokhoz való hűségéért szenvedett — ez a Bocskay egy örjögő, eszeveszett elajjasodott uralkodóhoz Rudolfhoz anynyira hű, hogy mint maga írja: „*engem ő felsége hűsége mellől az ő felsége ágyúi kegyettek el.*”

Kifosztatást, megaláztatást, szegyet, halálra kerestetést türt attól a királytól és annak vérebeitől, a kinek mindig a legnagyobb hűséggel szolgált. Hazája siralmas állapotát is éveken át nézte, nem azért, mintha nem szerette, nemzetét nem sajnálta volna, hanem rettentő harcot vivott lelkében királya iránt való hűsége. Mert erős magyar volt, tiszta szeplőtlen jellemű hazafi, akit a maga hasznának a keresése egy szempillantásra sem tántorított meg. Hiszen, amint nagy sok kérésre, könyörgésre, hosszas kinos tépelődés után fegyverrel kezében, a megvetett, üldözött, hontalan hajduknak nyújtott baráti, atyai kézzorítással hazája védelmére az idegen „*a német uralomnak teljességgel való kigyomlálására*” sólyomkői várából kimozdult, a szerencse azonnal mellé állt. Amilyen nagy államférfi, olyan katona. Kardjának egy suhintására, iszonyatos hajduinak első rohamára fut a német. Álmosdnál; takarodik előle a

rongy gögös olasz-osztrák Belgiojosói gróf, a ki annak előtte Bocskayt nagy kevélyen magához rendelte. Nemsokára tiszta előtte felső Magyarország a bitang némettől; ő maga ott áll Ausztria szélén. 1605-ben Budán koronát, királyi pálczát kap a töröktől; hazafelé utjában Vácson másik koronát Erdélyből. És ő leveszi fejéről a szultán küldte koronát azzal, hogy mig van az országnak koronás királya, koronát senki más nem viselhet. Hanem mint magyar tovább küzd hazájáért, mig oda nem kényszeríti a németet, hogy hazája szabadságát az 1606-iki bécsi békekötésben esküvel, hitlevélben biztosítsa, azért hogy Magyarország megmaradt magyarnak, abban soha el nem hervadó érdeme van Bocskaynak. És azt a két éves nagy harcot, Magyarország megmaradását, szabadságát biztosító háborút vívta ő az ő hajduival. Ezek voltak az ő „*angyalai*”, a magyar szabadság megmentői.

Pedig micsoda nép volt a hajduság, mig a benne lappangó testi és szellemi kincseket Bocskay fel nem ismerte és velök ahoz képest atyai szeretettel bánt! Egy szörnyűséges gyülevész nép, egy hazátlanul csatángoló, a társadalomból kivetett, vadként üzött gyülevész tömeg, de telve megbecsülhetetlen testi-lelki erővel, hazaszeretettel is. De mert nem volt hazájok, ahol állandó maradásuk, egyiktől a másikhoz szegődtek, pusztították magyar testvéreiket is, p. o. Erdélyben iszonyat volt keresztül-kasul száguldozásuk Bástá szolgálatában állván. De mikor Belegiojoso ráakarta őket uszítani Kerekire, Váradra, Debreczenre, úgy feleltek: „*Nem akarunk nemzetünk hóhéra lenni*”, és kérve-kérték Bocskayt, hogy fogadja be őket a haza megmentésének nehéz, de dicsőséges munkájába. És Bocskay mikor őket katonáivá tette; mikor a hajduvárosokban nekik állandó lakozást adott: biztosította általok a haza szabadságát és adott bennök a nemzeti erőnek, anyagi és szellemi művelődésnek egy megbecsülhetetlen tényezőt, úgy hogy ezen tényének századokra kiható ereje van, ma is érzik. Ez a művelete Bocskaynak, őt mint egy nagy arányu, messze

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegeknél, légzőszervek hurutos bajainál** agymint **idült bronchitis, számarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg aiantli czeéggel legyen ellátva **F. Hoffmann-La Roche & Co** vegyészeti gyár **Basel** (Svájcz.)

látó, sas szemű államférfit ismerteti meg velünk.

Az 1904-ik év a Bocskay eszten-deje. Háromszáz éve most, hogy ő fegyvert fogott és kihozta nemzetét az ő szeretett hajduival abból a sirból, melybe Rudolf és az ő pribékjei: a Básták, Belepojosók immár belefektették.

Vajon szentel-e ünnepet a magyar nemzet Bocskaynak, a Bocskay szabadságharczának? . . .

Eddig semmi jele a készülletnek. . . . *Ha senki nem ünnepel is: ti hajduk emlékezzetek meg a ti atyátokról és az ő angyalairól, a ti dicsőséges őseitekről. Ünnepeljete!* Netalán ünneplésetek egy kis fényt derít, meleget áraszt az ujra hűlni kezdő szivekbe . . .

Országgyűlés.

Eredeti távirati tudósításunk.

Uray Imre, az igazi kurncz tartott ma hatalmas beszédet, a mely Tisza István grófot is szólásra ugrasztotta.

Tisza beszéde közben heves szóváltás támadt Perczel elnök és Kubik Béia között, a ki — a hír szerint — ki akar lépni a gonosz álomba zsibbadt pártból. Mert eleget marta már a pártnyűg rozsdája kuruczifringiaját.

A mai ülés Feilitzsch Artur báró alelnök vezette.

(Az igazi kurucz.)

Uray Imre volt az első szónok. A javaslatot nem fogadja el. A harcz egy évvel ezelőtt indult meg és az ellenzék megelégedett volna azzal, hogy a létszám emelésétől álljon el a hadügyi kormányzat.

Széll Kalmán bukásának kezdete az volt, mikor 1902. decemberben az indemnitas ellen indított obstrukciós harczot, a Kossuth-párt egyszerre leszerelt. Juniusban ismét lassan-lassan megindult a harcz és az ellenzék elhatározta, hogy a kormányt abból a kepeczéből, a melybe belejutott, nem ereszti ki. Soha nemzet oly sokat nem költött a hadseregére, mint Magyarország és mégis, a mikor jogaink érvényesítéséről volt szó, akkor sohasem kaptunk semmit. (Tetszés a baloldalon.) A hit, bizalom, remény így meg-ingott a nemzetben. Rank szólnak, hogy Chiopyt, Pithreichtot respektáljuk, mert különben baj lesz.

Majd beszédében a miniszterelnök személyével foglalkozott. Midőn miniszterelnök lett Tisza István, mindenki oroszlanak képzelte őt. De már kiderült róla, hogy nem oroszlan. Az oroszlan az a szokása hogy ha az első csapása nem sikerül, akkor elzégyleti magát és elmegy hazá. Tisza azonban az első elhibázott ugrás után nem szégyelte el magát és nem ment hazá. (Élenk derűtség.) Az öreg Tisza Kalmán sokat érintkezett az emberekkel, akik annál jobban szerették, a fia, az megfagyaszta az embereket, hogy annál jobban megtaraghasa őket (Élenk derűtség). Mit varjanak egy fiatal embertől, aki már huszonnégy éves korában ott képzelte magát a mamelukságban, ahol apja öregén végezte. Miért a pórtartalékosok behívására visszautasítja a miniszterelnöknek azt a vádjat, hogy a behívásért az ellenzék terhel a felelősség. A szóló a maga részéről egyetlen egy pórtartalékost sem hívott be. (Élenk derűtség.) Szerinte Tisza István egyáltalában nem való a miniszterelnökségre. Elsősorban a vezetésé-

miatt, mely nem a szóló gusztyusa szerint való.

Kubik Béia: Kinek a pap, kinek a papné!

Gabányi Miklós: Nekem a lánya! (Derűtség.)

Uray Imre ezután a Kossuth-párt leszerelésével foglalkozik. Nem hiszi, hogy a békekötés használna a Kossuth-pártnak. Ha továbbra is megmaradnak mostani magatartásuk mellett, akkor az új választások után csak azok kerülnek vissza a Kossuth-pártba, akki a kormánytól passzust kapnak. Kossuth a közgazdasági térére akarja vinni a harczot és a gazdasági téren dinnycsósznak képzeli magát, a ki Kossuth-apánk dinnyeit örzi. (Tetszés) Az ellenzéki pártoknak tisztáknak kell lenniök. Olyanoknak kell lenniök mint akár a tükörnek. (Tetszés a baloldalon.) A Kossuth-párt tisztikara azért szerelt le, mert a kormány az erőszakkal rendszeresített parallel üléseket visszavonta. Puskát csak olyan ember kezébe adjunk, aki azzal banni tud, olyannak pedig nem, aki hasba lövi vele magát. (Tetszés a baloldalon.) A Kossuth-párt arra hivatkozik, hogy megkapta a választói reformot. Előre tudja, hogy az rossz lesz. A javaslatot nem fogadja el. (Éljenzés a baloldalon.)

A bécsi lakáj.

Tisza István gróf miniszterelnök nyilatkozott ezután. Reflektál Rakovszky tegnapi beszédére, a melytől mindent össze vart bonyolítani. Rakovszky konkolyt igyekezett hinteni a Kormány és a Kossuth-párt közé. Paktumos szölessi megállapodásról szó nem volt, hanem az volt a csel, hogy a kibontakozás úján megmaradjon. Kijelentések történtek csupán, de ezek a kijelentések kötelezik a becsületes embert. (Helyeslés a jobb oldalon.) Azokra a nyilatkozatra nem tér vissza, a melyet az osztrák miniszterelnök Beesben róla pedig itt tett, mert ezek teljesen fokozottak. Mindig kerülni fogja az alkalmat, hogy az osztrák miniszterelnökkel egymásra támadjanak. (Tetszés a baloldalon.) Az a mi a magyar törvényben nincs, az nem törvény, az ha Ausztriával közösen törvényt hoznak és Ausztria törvényében bizonyos plus van, az reánk nézve érvénytelen nem bírhat. A magyar törvényhozás erejét csak a magyar törvényhozás változtatja meg. Lesujtja ugyan Derchata-féle nyilatkozatot, melyet határozatlan elítélek, de ebben veszedelmet Magyarország közjogára nem lát. Ilyen körülmények között az az indítvány csak egyszerű tüntetés lehet.

Gyakorlati fontossággal csak akkor bírna, ha felelősséggel bíró faktor tett volna aggalys közjogi nyilatkozatokat. Pitreich kijelentette, hogy közjog kérdésekben nyilatkozni nem akart és csupán katonai kérdésekre szorítkozott. És hogy Pitreich a delegációban folytatott tanácskozások közjogi részébe bele nem szólt, ezt az álláspontját csak feltétlenül helyeselteti. Rakovszky tegnap kijelentette, hogy obstrual. Mi ad erre okot, a mikor a helyzet nem változott? Rakovszky kijelentéseiben most mint privát ürügyet az obstrukcióra nem lathat. Ne állja útját annak, hogy aggályai megszüntessenek arról, hogy az alkotás mezejére terhessen a kormány. A hadügyi miniszter is nyilatkozni fog a katonai reformról a delegációban, ha nem tetszik, van ezer módja az elleuzéknak arra, hogy a harczot folytathassa. De engedjek meg, hogy a reformok keresztülvitessenek és ezzel a magyar ifjúnak is új ter nyilik. Lehet keveseini a reformokat, de lebecsülni nem. A megfenekítés is azt kívánja, hogy a normalis mederbe jusunk vissza. Tegyük meg mindent, a mi politikai preztizsunket emeli. Elenségeink egyre támadóban vannak, a mikor azt látjuk, hogy ennenmagunk kezét kötöttük meg. (Zaj a baloldalon.) Nem az a nemzeti politika, a mely szetrobbantja az állami rendet.

üres és semmitmondó frázisok megvitatásával. (Helyeslés a jobboldalon).

Kellemetlen félbeszakítás.

Az elnöklést Perczel Dezső vette át.

Kubik: Szolgahad!

Elnök: Kubik képviselő urat rendreutasítom!

Kubik: Pedig igazam van!

Elnök: Még egyszer rendreutasítom a következmények terhe alatt.

Tisza István gróf folytatta. Reméli, hogy a rendet enyhébb eszközökkel is helyre lehet állítani. Az obstrukció elhalóban van, most azonban segédesapatot kapott a néppártban, a mely ahhoz csak frivol ürügyek alatt csatlakozhatik. (Tiltakozás, zaj a néppárton.) A választók azért küldtek ide bennünket, hogy az intézményt növeljük, ne pedig, hogy leromboljuk. (Helyeslés a jobboldalon. Zaj a baloldalon.) Arról az utról, a melyen megindult, letérni nem fog, bármi történjék is. (Viharos taps a jobboldalon. A szónokot perczekig ünnepli a kormánypárt.)

Rakovszky István ezután személyes kérdésben felelt Tiszának, a ki szerinte a személyeskedésre vitte a dolgot.

Tisza István gróf kijelenté, hogy azt nem állította, hogy a Berthold-féle javaslat helyes volna.

Szünet következett.

Szünet után

Saághy Gyula beszélt. Az obstrukciót vezető ellenzékhez fordulva mondja, hogy szereljenek le.

Gabányi Miklós közbeszól: Két hét múlva százan leszünk.

Saághy: Ne kényszerítsék a kormányt újabb erőszakoskodásra, mert akkor behozza a parallel üléseket.

Polónyi: Az nem lehet.

Battyány: De meglesz.

Nemzeti pártiak: Mi azért lépünk ki.

Bartha: Ne gyanusítsanak.

Elnök: Micsoda zsidvásár.

Nagy láрма minden oldalon, a m elyben elvesznek Saághy szavai.

Kovács Pál kérte beszédének, honapra való halasztását.

Elnök nem engedi meg.

Szederkényi a házszabályokhoz kér szót.

Elnök: Nem adom meg.

Lengyel Zoltán szólni akar.

Irtózatos vihar. Az elnök Lengyel Zoltánt háromszor rendre utasítja, majd a nagy viharban csak az látszik, hogy a kormánypárt szavaz, de senki sem tudja, mire.

Végül az elnök bejelenti, hogy azon indítványára történt a szavazás, hogy Lengyel Zoltán ügyét a mentelmi bizottsághoz tegyék át.

Irtózatos vihar tört ki erre ismét. Az ellenzék valósággal tombolt.

— Az elnök hazudik. Csaló! kiabálják feleje a baloldalról.

Zichy Aladar kért szót. Az elnök megadta. Kijelentette, hogy a szavazás semmis.

Szederkényi is ily értelemben beszélt.

Tisza István védte az elnök eljárását.

Lengyel Zoltán kijelentette, hogy jogtalannak tekinti az eljárást és ép-

kivül az egyesület orvosai: Dr. K. Szalay Béla, Dr. Derekassy István és Dr. Kerekes Lipót, a kik az egylet szegényeit ingyen gyógykezeltek.

Mindezekből láthatjuk, hogy ez a jótékony-egyesület azon az uton halad, amelyen ha megmarad, még igen sok áldást hozhat városunk szegényeire.

A társaságból.

Igmándi Miklós poéta munkatársunk a következő verssorokban örökítette meg a „szegény pásztorok” által „megdöfött toklyó” tanulságos történetét:

Egy toklyót megdöfének

Szegény pásztorok,

Mert éheztek szegények,

Szegény pásztorok.

Örülnek is hát annak

Szegény pásztorok,

Tűzet raknak, úgy laknak

Szegény pásztorok.

De jön megint az éh-kopp,

Szegény pásztorok,

S toklyó se jó, ha elfogy,

Szegény pásztorok.

S majd kijön az ispán úr,

Szegény pásztorok,

S törvényt teszen galádul,

Szegény pásztorok.

Ezt a zuzmarás, régi téli történetet meg a mi kedves krónikásunk, a Kossuth-husár Morvay Károly bátyánk küldötte be:

1818-ban megjelent a fehér szellem. Nem apró hóvirágból apránként szötte a halotti leplet, könnyű szárnyas libbenéssel lebegve erra arra, hanem haragosan üvöltve, kaczagva jött. Vak dühében egyszerre borította el halotti lepellel a kintrekedt barmot, utonjáró embert teljes 8 álló napig.

A falusi házakat ablakon felülérő hóval borította be, úgy hogy a lakók a kéményen keresztül kiállottak segélyért az átellenes sorra, amely nem esett az Isten ostorának utjába.

— Hallott-e erről urambátyám? kérdezte az előzmények előrebocsátása után Kassay Antal öcsém, akihez tanyázni át-néztem.

— Soha, édes öcsém! vallottam be.

. . . 818-ban kezdte Anti öcsém, tizen-nyolcz éves lány volt a nagyanyám, amikor ez a csapás ráomlott a földre. Ott függ az arcképe, hitelül annak, hogy igazat beszél és rámutatott a falon függő régi képre. Major Gábor uramnak a lánya, Kassai Ferenczné született Major Róza . . .

Oda néztem! Ráillett a neve, bár főkötszen, mint asszony volt ábrázolva. A fehér fodros főkötő alól kilátszik az ében fekete haj, kissé hosszas tejfehér arcán áttör a barackvirág színe, mintha csak élne . . .

— Száz éves ez a vízfestés és még most is ép! — figyelmeztet erre Anti öcsém. Hát tőle hallottam, amiről most szót ejtek.

Ömlött, szakadt a hó teljes nyolcz napig folyton-folyvást. Annyira áthütötte a levegőt, hogy csakis májusban olvadt fel és vette le a földről eme csapást a nap melege. Addig elvult temetve minden. Ekkor akadtak rá az eddig eltemetett szekeres jószágokra, utonjáró emberekre. Borzasztó képek voltak ezek. Sirva fakadt, a ki meglátta.

Hires, nagybirtoku ur volt ebben a vármegyében*) (Tisza-Földvár) Szakáll uram. Nagy tanyabeli cseléde, szép számu szarvas állatja, ezren felüli juhnyája, sertéskondája eme nyolcz nap alatt teljesen odaveszett. Erről nevezte el a nép ezen Istencsapást „Szakáll fergetegnek”, mely az egész országot bejárta. Még a debreczeni „bornyus kútnál” is akadtak egy talkára, végezte Anti öcsém.

*) Hevesvármegye.

UJDONSÁGOK.

— **Városi közgyűlés.** A főispán a január 28-án délután 4 órára tüzte ki havi rendes közgyűlését.

— **Az utólagos tisztelgés.** Tegnap d. u. 3 órakor fogadta Domahidy Elemér főispán a megyeház főadó termében az ipartestület tisztelgő küldöttségét. A küldöttség Tóth Kálmán ipartestületi elnök vezetésével a tisztviselői kar és 40 tekintélyes iparosból állott. Tóth Kálmán ipartestületi elnök volt a szónok, ki első sorban is igazolta, hogy az ipartestület miért volt kénytelen a főispáni beiktatás alkalmából a tisztelgéstől távol maradni, kifejtette, hogy a távol maradás nem valamely kicsinyes, gyermekes eljárás következménye, hanem azon igazolt sérelem, a melyben a városi Tanács részese az ipartestületet akkor, midőn a tisztelgő küldöttségek sorába az ipartestület tekintélyének rovására és kisebbitésére olyan helyre sorozta, a mely helyen a tisztelgést legnagyobb sajnálatukra nem eszközölheték, annál nagyobb készséggel és örömmel ragadták meg azonban a mai alkalmat, hogy a főispán ur előtt az ipartestület részéről szívélyes üdvözlőket kifejezzék. Ezután kifejtette szónokló elnök, a debreczeni ipartestületnek hivatását, vázolta azt a missiót, a melyet ezen ipartestületnek nemcsak a debreczeni, hanem a hazai iparosság érdekében kifejtene kell és a mig rámutatott azon a legfelsőbb helyekről nyert és az ipartestület bámulatos sikereit méltató elismerésekre is, sajnálatos kellett megemlítenie, hogy az ipartestületnek ezen munkája éppen idehaza Debreczenben nem talál kellő méltánylásra, a hol a közvetlenségél foyn legjobban számíthatna a szükséges támogatásra. Kérte a főispánt, hogy kísérelje figyelmét az ipartestület működésére és amennyiben úgy találja, hogy ezen ipartestület irányító működése érdemes arra, hogy az illetékes hatóságok támogatásában részesüljön, legyen a helybeli képesített iparosoknak lelkes támogatója.

Domahidy Elemér főispán megköszönte az ipartestület üdvözlését, sajnálatának adott kifejezést a megtörtént incidens felett és kijelentette, hogy a tisztelgő küldöttségek sorrendjének megállapításába nem folyt be, az ipartestületnek eljárását egy férfias és önérvényes eljárásnak tekinti és a debreczeni képesített iparosoknak ily tekintélyes számban képviselt küldöttségét, a midőn ez uton üdvözölheti, biztosíthatja a küldöttséget, hogy amennyiben ő is ipari légkörben nevelkedett, különösen pedig nagykarolyi időzése alatt nagyrészt ipari teendők végzésével foglalkozott, nagyon tudja méltányolni a kisiparosság lelkes összetartó munkájának eredményeit és állásában oda fog törekedni, hogy a helyi ipari érdekek mindazon helyeken, a hol elnökölköhet és fungálhat, a legmelegebb támogatásban részesíttessenek, mert a hazai iparfejlesztés csakis a hazai kisiparosság és az illetékes faktorok kölcsönös és egyetértő tevékenysége útján érheti el azt a célját, a melytől függ a hazai ipar fejlődése és felvirágzása. A főispán kijelentéseit a küldöttség zajos éljenzessel fogadta, ki a küldöttség minden egyes tagjával szívélyesen kezelt fogott és ezzel a tisztelgés véget ért.

— **Kilépő előjárósági tagok.** Az ipartestületi előjárósági tagok egy harmada, az alapszabályok értelmében kilépett. Ezeknek a kilépőknek a helyeit a közgyűlés a szakosztályok által ajánlt tagokkal fogja betölteni, a mi végből gyűlésre fogják összehívni a szakosztályokat. Előre láthatólag a kilépőket fogják megválasztani. Név

szerint a következő előjárósági tagok soroltattak ki: Piros Béla lakatos, Czabán Dániel pék, Bartha Gergely festő, Kereszturi János bádogos, Kovács János hentes, Polgári Márton szappanos, Nagy János szijgyártó, Kostya János ékszerész, Dinnyés Gyula és Náday Rezső asztalosok, Molnár Ambrus Kovács, Rázsó Gyula építész.

— **Thaly Kálmán beteg.** Debreczen országos nevű képviselője dr. Thaly Kálmán, mint értesülünk, beteg. Pozsonyban fekszik. Mocsárlázás beteg.

— **Kolozsvári vendégek** jártak Debreczenben, hogy a rendőrségi viszonyokat tanulmányozzák. Eszterházy László főjegyző és Hadady Endre főkapitány tegnap egész nap a rendőrségen tanulmányozták az ügymenetet és éjjel utaztak vissza Kolozsvárra.

— **Gyűlés a konzum vásár ügyében.** Mint értesülünk, az érdekeltek kívánságára Király Gyula gazdasági tanácsnok a sertés-konzám-piacz létesítése ügyében a gyűlést vasárnap délután 3 órára hívta egybe. A gyűlést a városháza közgyűlési termében tartják.

— **Történelmi előadások Debreczenben.** A szabad-liczeumban február hónapban, mind a négy vasárnapon történelmi előadásokat tartanak. Dicséretes, hogy a néppel a magyar történelmet ilyen népszerű előadásban ösmertetik a lelkes előadók. Szabó Márton főgymnásiumi tanár, Pogány Károly főreáliskolai tanár, Nagy Vilmos piarista tanár, Jánosi Zoltán ev. ref. lelkész, Kozma László igazgató, dr. Ferenczy Gyula tanár a magyar történelem népszerűsítésével, hazafias előadásaival valóban üdvös szolgálatot végeznek ebben a rongyos, koreszosult korban.

— **Felügyelő bizottsági ülés.** A rom. kath. főgymnázium felügyelő bizottsága ma délután 5 órakor dr. Wolafka Nándor püspök elnöklete alatt ülést tartott, a melyen dr. Várady Károly igazgató előadása alapján a folyó ügyeket intézték el.

— **Takarékoskodnak a gyufán.** Erre is megint csak azt lehet mondani, hogy takarékoskodnak a gyufán, tndniillik a városházi urak . . . Az ipartestület a közvagyonból fentartott városi nyomdától háromszáz korona erejéig ingyen nyomtatványokat kért. A tanács elősmerte, hogy nagyfontosságú és közérdekű hivatást tölt be az ipartestület, mégis 300 korona ingyen nyomtatványt nem adja meg neki; hanem a háromszáz korona erejéig nyomtatványokat engedélyez, de **a bekerülési árt számítva.** Ezen az alapon nyújtott kedvezmény, mintegy 45 koronának felelt meg. Ezt az ipartestület nem fogadta el. Helyes. Nem alamsznát, de méltányos pártfogást kért ez a testület, amit közhasznu tevékenységével a nemes várostól is bőven kiérdemelt; de hát persze, ma az a divat, hogy a gyufán takarékoskodjunk, a többi mellékes.

— **A református nőegylet 1904.** évi február hó 6-án, azaz szombaton az Arany Bika disztermében, szegényeinek és árváinak javára vacsorával egybekötött házi estélyt rendez. A rendezőség kéri a hölgyeket egyszerű öltözetben megjelenni. Belépődíj személyenként egy fogás hideg husétellel 4 korona. Pohály-jegy 3 korona. A páholyba lépők személyjegyet is tartoznak váltani. Páholyokra előjegyzéseket elfogad ZÁ-

dor Lajos ur kereskedése. Személyjegyek előre válthatók: Zádor Lajos, Benyás Emil, Bartha Kálmán és Bekés Lajos urak üzletében és este a pénztárnál. Kezdeté 8 órakor. A rendezőség tagjai: Veressné Szathmáry Teréz, elnök. Szabó Kálmánné, alelnök. Komlóssy Arthurné, alelnök. Konez Ákos, titkár. S. Szabó József, th. titkár. Szücs Kálmán, pénztáros. Ábrahám Lászlóné, dr. Balkányi Miklósné, Balogh Gézáné, Benyás Emilné, öz. Béressy Sámuelné, Berger Jenőné, Berger Mórné, öz. Berger Vilmosné, Bernáth Elemérné, Berzöffy Vinczéné, öz. Boczkó Sámuelné, öz. Brunner Edéné, Csanak Jánosné, Csanak Józsefné, Csiffy Katalin, Debreczeni Lajosné, Dobiecki Sándorné, Fráter Erzsébet Füleky Pálné, Fürst Ödönné, Gabona Nándorné, Géresi Kálmánné, Hutiray Béláné, öz. Jablonczay K.-né, öz. Joó Istvánné, Karai Sándorné, Kaszanyitzky Andorné, Kaszanyitzky Endréné, dr. Kola Jánosné, Kolbenhayer Kálmánné, Komlóssy Dezsőné, Konez Ákosné, Konez Lajosné, Kovaliczky Antalné, ifj. Láber Mihályné, Lestyán Adorjáné, Lovassy Károlyné, Márton Imréné, öz. Mayer Emilné, Mitrovics Gyulané, Muraközy Róza, dr. Nagy Lajosné, dr. Oláh Miklósné, öz. dr. Pallay Miklósné, Péchy Mártha, Péntes Sándorné, Puky Gyulané, Pünkösty Ferenczné, Reisz Lipótné, Sass Béláné, Sesztina Jenőné, öz. Simonffy Béláné, öz. Szallár Ferenczné, Várad Szabó Jánosné, Szabó Miklósné, Szathmáry Mihályné, Szávay Gyulané, Székely Ferenczné. Szücs Kálmánné, dr. Szücs Miklósné, Tóth Béláné, dr. Tüdös Jánosné, dr. Tüdös Kálmánné, öz. Vargháné Dalmy T. öz. Varga Károlyné, öz. Vértessy Lajosné, Vecsey Imréné, Weszprémy Zoltánné.

— **Pótraktár építése.** A pavillon kaszárnyában pótraktár építése vált szükségessé. A mérnökség a költségeket 11.300 koronában irányozta elő. Az érte járó és biztosított évi hér földözi az építési költségek annuitását.

— **Helyettesítések.** A főispán a főkapitányi állásra Végh Gyulát, az alkapitányi állásra Joney Miklóst csupán január 15-étől helyettesítette, az így megüresedett fogalmazói állást pedig a napokban fogja szintén helyettesítés útján betölteni.

— **Eljegyzés.** Szekér Ernő kataszteri mérnök eljegyezte Hutiray Palika kisasszonyt.

— **A postások pótléka.** A postások várva-várt fizetési pótlékát hozta meg reggel a posta. Valóra vált a régi álm, s ma már nemcsak papíron, rendeletben szerepel, hanem a nagyváradi postások már tegnap délelőtt fel is vették a kerület, — vagyis, Bihar, Békés, Arad, Csanád, Hajdu, Szilágy, Szatmár és Szabolcs vármegyék postatisztjei a mai nap folyamán kapják kézhez csengő aranypénzben.

— **Bálrendezőségek figyelmébe.** Többször sajnosan tapasztalták már tudósítónk, hogy a bálak rendezőségei a hölgyek névsorával nem sokat törődnek és így hiányos, csonka névsor kerül az ujságba. Miután a sajtó munkásai amugy is nehéz, fáradságos munkát végeznek, lehetetlen kívánni tőlük, hogy a névsort ők készítsék el, mert hiszen a hölgyeket nem is ismerik, egész éjjel pedig nem is ülhetnek a báltermek bejáratai előtt, mint a rendezőség tagjai, akiknek nem a sajtóval, hanem a hölgyekkel szemben való udvarias kötelességük a névsor pontos elkészítése. Ezért fel-

kérjük a bálak rendezőségeit, hogy a hölgyek pontos névsorának összeállításában tudósítónknak annál is inkább segítségükre legyenek, mert ellenkező esetben báljaikról tudomást nem veszünk, sőt az előzetes reklámozást is beszüntetjük.

— **Engedély ozirkuszra.** Az aradi Schmidt Károly május hó második felében czirkuszával Debreczenben akar játszani és erre engedélyt kért.

— **A kereskedő ifjak** február hó 4-dikén rendezendő tánczestélye iránt legszélesebb körben nagy az érdeklődés. Jegyek a meghívó előmutatása mellett válthatók előre.

— **Az öngyilkos asszony.** A tegnap öngyilkossá lett Harangi Sándorné Bakos Róza holttestét ma boncolták föl a kórházban. A boldogtalan nő holttestén két halálos seb van. A jobb kezén az ütőerek vannak elvágva, míg a hasán tátongó mély seb. A család tagjai arra vonatkozó ag, hogy a jobb kezén van elvágva az ütőér, azt adták elő, hogy a szerencsétlen asszony balos volt.

— **Nemzetközi zsebmetsző.** A vásár előtt elfogott Weisz Ignác ügye egyre bonyolultabb lesz. Időközben kiderült, hogy Khon Ignác Ódön a neve és Weisz Ignác álneven töltötte ki Debreczenben a lopásért ráhuzott 9 hónapi börtönt. De még az sem bizonyos, hogy Khon Ignác volna az igazi neve, mert ugy lehet, ez is csak álnév és alapos a gyanu, hogy katonaszökevény is. Jó volna a nyomozást megindítani oly irányban is, hogy nem ő-e tette a legutóbb történt vasuti zsebeléseknek? Alighanem a Mauthner-féle 1200 koronás zsebelést is ő vagy bandájához tartozó egyének követték el.

— **Ha a gazda mulat.** Kis József fansikái 10. sz. a lakó gazda szerdán bejött Debreczenbe mulatni. A kocsit, lovat a bormérések előtt hagyta, amíg ő ivott. A szegény állatok étlen-szomjan elunták a dolgot és megindultak, de a kétszáz utczán elakadt a kocsi, amelyet a lovakkal együtt bevitt a rendőrség a város gazdasági hivatalához. Kis József ezalatt tökéletesen elázott és a rendőrségre került. Ott hajnalig kialudta a mámorát és mert elengedték, neki indult a kocsit-lovat keresni. Utközben persze a kocsmákba is benézett, úgy hogy délfelé, mikorra a színház elé került, megint tökrészes lett és olyan botrányt esapott, hogy bevitték. Estére kiengedték megint és akkor elment a város gazdasági hivatalához a kocsit-lovart, de utközben benézhetett néhány bormérésbe, mert oly garázda módon viselkedett, hogy onnan vizszakisértették a rendőrségre, ahonnan végleges kijózanodásig nem eresztik el a fansikái magyart, aki így passziózik hies Debreczen városában. A magyar ellen még azt a vádat is emelték, hogy husz fillérrel megakarta vesztegetni az öt bekisérő rendőrt, hogy eressze el. Az önérzetes rendőr ezért még külön is feljelenítette a mulatós magyart.

— **Kórházi betegek a folyosókon.** Az egészségügyi állapotokra, de egyébként sem minden napi ez a hír. Ugyanis a debreczen közkörház anynyira tul van zsufolva betegekkal, hogy még a folyosókra is kiszorultak a betegek, a kik a folyosókon elhelyezett szalmazsákokon fekszenek, mivel minden kórterem teljesen telve van.

— **Föllismert tolvaj.** Igen szegény ember Tatár Gábor debreczeni lakos, akinek a ruháját lopta el Pálfi János olajütő-beli csavargó. Tatár kinyomozta a tolvajt, akin föllismeste a ruháját, de haj a ruha csupa ringy-rongy volt már, folt hátán folt. A szegény embernek csupán az az elégtétele, hogy a tolvaj bűnhődni fog.

— **Gyári munkások táncmulatása.** Falk Armin és társa kefégyárának a munkásai szintén kiveszik részüket a farsangból. Február 20-dikán táncmulatságot rendeznek a Bika-szállodában. A Sternkefégyár munkásai pedig február 6-dikán báloznak a Margit-fürdő disztermében.

TÁVIRATOK.

Jön a király.

Február elején hosszabb tartózkodásra Budapestre jön a király. Politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a király jövele a politikai helyzettel kapcsolatos.

Váló művészpár.

Beck operaénekes tudvalevőleg feleségül vette Kertész Ella művésznőt, aki ekkor visszavonult a színpadtól. Kertész Ella nemrég szerződést kötött a vigszinházzal, amiért Beck válópört indított ellen.

Sajtóper.

Ma tárgyalta az esküdtszék a Keeskéménen megjelenő „Függetlenség” című lap sajtóperét. Az esküdtek vétkesnek mondták és 1200 korona pénzbüntetésre ítélték.

Mit tárgyal a Ház?

Holnap hir szerint az elnök jóvá fogja tenni mai erőszakadásait. Napirend előtt pedig Visontai Soma fogja szövéteni Tisza Istvánnak a gyülekezési jog korlátozása tárgyában kiadott rendeletét.

Színház.

— **Az Aranyvirág** ma este is teltház előtt került színre. Örvendünk a magyar szerzők és a színtársulat közös fényes sikerének.

— **Frizzó Debreczenben.** A világhírű átváltozó művész, Frizzó, jelenleg Szegeden szerepel óriási hatást kelteve. A művész debreczeni szereplése is bizonyosan a legnagyobb érdeklődést fogja kelteni. Hisz ez a bámulatos művész ember az „Eldorádó” című darabban gyors egymásutánban 24 szerepet játszik. Azonkívül az „Énekmeister” című színpadi darabban, mint tenorista, mint basszus, mint szoprán játszik különféle szerepeket.

— **A Tanay-pár diadala.** A debreczeni színtársulatnak két év előtt kiváló erői voltak Tanay és neje, a nagy Szatmári lánya. Az egyik a Nemzeti, a másik a Vigszinházban talált méltó teret tehetsége kifejtésére. A Vigszinház legutolsó premierjén a főszerepet Bertalorrt olasz író Lulu című drámájában ők játszották oly osztatlan tetszés mellett, aminőről a fővárosi lapok már rég nem referáltak. Ujabb bizonyítéka ez annak, hogy Debreczen és műérió közönsége jó iskola a színészeknek. Aki itt jól megállja a

helyét, az a főváros publikumát is ki tudja elégíteni.

Színházi bérlők figyelmébe. A színházi bizottság felhívja a színházi bérlőket, hogy a bérelti összeg második felét február elsejéig annyival is inkább fizessék ui, mert különben törzsbérlő jogaikat elvesztik és nevük a törzsbérlők könyvéből törölni fog.

Pályázat a színházra. A színház pályázat feltételeit ma délután állapította meg a Vecsey Imre elnöke alatt kiküldött bizottság. A bizottsági ülésen részt vettek Oláh Károly tanácsnok Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő. **A pályázatot február elején fogja meghirdetni a város.**

Az eleven czéltábla.

(Furcsa fogadás.)

Lőrincz Gyula deli legény Iványi községen, az Ormánságban. Vasárnap faluhelyen sok idejük marad a legényeknek, így Lőrincz fogadást ajánlott Sándor István pajtásának, hogy utóbbi, nála levő Flobert-puskájával nem képes 25 lépés távolságról nyugati testrészt, ha háttal áll a puská csővé elé, eltalálni. Sándor belement a fogadásba, de vesztére, mert a fogadást Lőrincz Gyula nyerte el, bárha Sándor Istók csakugyan nem találta el 25 lépésnyi távolságról a fogadási czélpontot, hanem a sörétek bal lába szárába hatoltak.

Lőrincz Gyula nagyot ordított, de nem a fölött érzett örömeben, hogy immár megnyerte a fogadást, hanem a fájdalomtól és amennyire sebesülésével erre képes volt, rohant be Baranya-Sellyére Veres Zoltán drhoz, kérve, segítene rajta, mert nagy fájdalmai vannak. Az orvos természetesen sietett segíteni és munka közben elmondotta Lőrincz Gyula, hogyan is történt az eset, mire így szólt a legényhez a doktor:

— Hogy lehetél ecsém olyan ostoba, hogy töltött fegyver elé czélba állj?

— Hát hiszen ha tudtam volna, hogy az a marha a lábomat találja, ugy se álltam volna ki, felelte a fogadás nyertese és kinjában tovább ordított, amíg csak fájdalmát csillapító szert nem kapott a jó orvostól.

Apróságok.

Edison egy szava. A New-York World világ lap felkérte a tudósokat, feltalálókat, hogy az ujévi számban hozzanak egyetmást tapasztalataikról, nézeteikről.

Edisonhoz Menloe parki tusculumába azon kérdést intézte, hogy a jövő évben a legnagyobb szerű kifejlődést mely tárgy fogja elérni. Edison kurtán válaszolt:

— *A rádium.*

A Panama csatorna. Varilla Fülöp az új Panama köztársaság new-yorki követe érdekesen írja le a Panama csatorna állapotát.

Leirja a nehézségeket, még arra is kiterjed a figyelme, hogy olyan szunyog (a culex fasciatus) van azon a vidéken, mely a sárga lázt terjeszti. Röviden előadja a csatorna vonatkozó állapotokat: összes kiadás 200 millió doliár. A Panama társulat eddig költött 40 millió dollárt. A hossza 56 angol mérföld. Átmeneti idő 8—10 óra New-Yorktól San Francziskóig a jóreménység fokát megkerülve 60 nap,

ha a Panama csatorna kiépül, 24 nap. Évenként valószínűleg 7000 hajó megy rajta keresztül. Liverpooltól Yokohamáig 4000 mérfölddel rövidebb lesz az út. Jelenleg kész van 18 mérföld, elkészítendő még 34 mérföld.

Spencer Herbert földugója. A nagy filozófus igen önző volt. Különösen ki nem állhatta a fecsegőket. Mindig hordott a zsebében vattát és ha olyan ember maltretirozta, a kinek a fecsegését nem örömmel hallgatta, elővette a vattát és bedugta a füleit.

Paganini gondolkozása a vásárról. Liverpoolban volt egyszer a nagy hegedűművész lalogatóban, még pedig egy olyan vallásos nőnél, a ki egyenesen felkérte, hogy vasárnap ne muzsikáljon.

Miért? kérde a művész. Ha a vasárnap olyan szent, miért engedi meg a mindenható, hogy a madarak énekeljenek és a patakok csörgedezése olyan szép angyali harmóniájú zenét juttassanak a fülünkbe?

Amint mondják Paganini nem sokáig maradt abban a házban.

Rózsa Sándor nyomozása.

Érdekes régi irásokat találtak most Hódmezővásárhely levéltárában. Bonyhádi István Bach korszakbeli megyefőnök hirdetésményei ezek! Rózsa Sándor a híres rabló vezér és czimborái elfogatására vonatkozó rendelkezésekről szólnak. Egy rabló, nagy veszedelmes zivány feljelentésére 100 pengő forint, egy különösen veszélyes rabló feljelentésére 300 forintot, egy rabló vezérnek feljelentésére 500, egy rablócsapat legalább tíz tagjának feljelentésére pedig 1000 pengő forintot tűztek ki. Érdekesebb azonban az a hirdetés, melyet a rettegett Rózsa Sándor ellen adtak ki, s amely szól a következőképpen:

A magas kormány, alattvalóinak személye és vagyona teljes oltalmának biztosítása végett semmi áldozatot nem kimélve, ez a vidékeni rablógarázdálkodás vezére: Rózsa Sándor kézrekerítése jutalmául pengői 10.000 forint vagyis váltói 25.000 forint összeget tűz ki. E jutalmat, bármi állásu legyen, az nyeri el: ki akár maga, akár másokkal egyesülve, saját tevékenysége vagy biztonsági közlönyökhöz teendő bizonyos feljelentés által ezen rablónak elfogatását és kézrekerítését eszközölné. E jutalom annak is kiadatik, ki önvédelmi jogában Rózsa Sándornak üldözése közben, annak megölésére kénytelenült. Rózsa Sándor személyleírása. Mintegy 43—44 éves, közép, inkább kistermetű és zömök, szőke haju, bajusza fölfelé sodrott, hegyes és verses-szőke, szeméi szürkék, tekintete komor, arca sovány, keskeny, sápadt és foltosnak tetsző, orra hosszas, orrlyukai pedig kiálló, szája széles, fogai teljesekek és tiszták, álla előre álló, nagyok. Visel fekete kerek kalapot, sötétkék sárgagombos nadrágot, dolmányt, vagy szürk, — jár hol kocsin, hol gyalog vagy lóháton,

Mi az ujság?

Csodaóra. Badenben egy Steinmauer nevezetű órásmester 19 évig dolgozott egy órán; hanem azután igazi csodaóra ez az óra. Nemcsak a másodperceket, perczeket, órákat, heteket, hónapokat, éveket mutatja, de még az ünnepeket is jelei. Pontos képet mutat a nap és holdjárásról, a

csillagokról, jelezi a nap- és holdfogyatkozásokat. Kétezerkétszáz részből áll ez a csodaóra, melyet minden tíz napban kell felhuzni. Ára 35 ezer korona.

A pápa sapkája. Kedves dolog történt a napokban a pápa magánkihallgatásán. A piemonti arisztokrácia egyik hölgytagját fogadta a pápa.

Midőn a kihallgatás befejeztével a pápa kézsókra nyújtotta a kezét, a pápa jószágától és barátságától nekibátorodott arisztokrata hölgy — bár irulva-pirulva — még egy kéressel hozakodott elő.

— Szent atyám! Mielőtt távoznék, egy nagy kegyre kérem szentségedet...

— Aztán mi volna az kedves lányom? kérde a pápa.

— Engedje meg, hogy ezt a sapkácskát a fejem levő sapkácskával kicserélhessem és azt emlékül vihessem?

És ezzel a kezében levő kis csomagból gyönyörű fehér selyem sapkácskát vett elő. X-ik Pius mosolyogva fogta kezébe a selyemsapkát, majd levéven a maga meleg, durva gyapjuból szőtt sapkácskáját, a fehér selyem sapkát. Ezen kedves, de mégis finom élő szóval adta vissza a hájos arisztokratának:

— Kedves leányom, lehetetlen ez a csere. De ha az én sapkához hasonló sapkácskát hoznál, akkor még megegyezhetünk.

A kegyes zarándoknő összeszedte magát, nem jött zavarba; hanem visszatéven a dobozba a selyemsapkácskát, e szóval bucsuzott:

— Szentséges atyám! Számítok az ígérétére. Majd hozok én gyapju sapkát is, csak arra kérem, hogy majd akkor ne tagadja meg tőlem ezt a kegyet.

A pápa mosolyogva bólintott a fejével.

Egy kis garnizonból. A szomorú nevezetességű Pírnában kezd nek lecsillapodni az ismeretes házasságtörés és a temérdek párbaj miatt felizgatott kedélyek. Általános a részvét Krohn főhadnagy iránt, aki a 64. tábori tüzérezrednek egyik legkiválóbb tisztje s hogy családi boldogságát felbontsák, mindennap elvégezte szolgálatát, akárcsak ezelőtt. A szerencsétlen asszonyt atyja berlini rokonainál helyezte el. Krohn főhadnagy különben már megindította ellene a válópört, a gyermeket azonban magánál tartotta. Az eddigi hírek a tömeges és veres párbajokról tulzottak. Nem igaz, hogy Krohn főhadnagy hat párbajt vívott és ellenfelei közül ötöt súlyosan, egy hadnagyot pedig halálosan sebesített meg. Az sem felel meg a valóságnak, hogy Krohn főhadnagy is megsebesült a fülén. A tényállás az, hogy a becsületében sértett főhadnagy három tisztársával vívott pisztolypárbajt és valamennyit szolgálatra képtelenné tette golyója. Állítólag még egy katonaróvossal és egy tiszt-helyettesel fog megverekedni. Érdekes körülmény, hogy Krohn főhadnagy hűtlen neje egyáltalában nem szép.

Gyilkosság ostornyéllal. Kegyetlen módon bánt el múlt év augusztus hónap estéjén Bajdog János béres ispánjával Szláv József érkenézi birtokán. Schwartz Jakab ispán egy este a rendes esti rendelkezéseket tette meg a béresek között. Az ökörcsordával éjszakára Bajdog Jánost rendelte ki, ki ebben személyeskedést látott és vonakodott az ispán parancsát teljesíteni. Ezen összeszólalkoztak és az ispán egy járomszeggel megfenyegette a bérest, sőt állítólag tetteleg is bántalmazta. A béres erre iszonyu dühre gerjedt, felkapta nehéz, ólmos végű ostorát és úgy fejen vágta Schwartz Jakabot, hogy ez eszméletlenül rogyott össze. De még ez sem volt elég. Egymásután több hatalmas ütést mért a szerencsétlen ispán

koponyájára, úgy hogy csaknem teljesen szétzúzta azt. Az előrohánók béresei csak alig tudták lefegyverezni Bajdogot. Az ispán nem sokára behalt sebeibe, a béres pedig tegnap, a nagyváradi kir. törvényszék elé. A törvényszék Bajdogot erős felindulásban elkövetett halált okozó súlyos testisértés bűntettében mondta ki bűnösnek és másfél évi börtönbüntetésre ítélte.

Garibaldi fia és Sa rafov Boris.

Érdekes vendége van néhány nap óta a római Hotel du Quirinálnak. Lobogó fekete szemű csinos fiatal ember ő, vörös inget hord és Sarafov Boris a neve. Az évek óta tartó véres macedon mozgalom lelke most Rómában időzik, hogy a szabadságszerető olaszok között keressen támogatást. A múlt hónapokban ugyanezen célból járt Sarafov Bécsben, Genfben és Párisban, ahol ő mindenütt meginterwiewolta magát az újságírókkal, anélkül azonban, hogy hangulatot tudott volna teremteni a macedonok mozgalma mellett.

Rómában azonban némileg kecsgett a siker. Sarafov látogatása tulajdonképpen Garibaldi Ricciottinak, a nagy Garibaldi fiának szól, akit rá akar bírni, hogy néhány ezer Garibaldistával jöjjön a macedonok segítségére.

Garibaldi Ricciotti előtt nem ismeretlen a forrongó Balkán. 1897-ben egy olasz szabadesapat élén ő is részt vett a görög-török háborúban, természetesen a görögök oldalán. Részt vett a domokosi ütközetben is, ahol sok jó olasz esett el. köztük Fratti Antonio képviselő is. A görögök csufos kudarcza után Garibaldi fia a Balkánról kiábrándultan jött haza, szidván a görög tehetetlenséget és gyávaságot.

Az eszme, hogy a Garibaldisták a macedon lázadást támogassák, tavaly nyáron merült fel, amikor rémes hírek keltek szaranyra a Balkánról. Az olasz nép azonban a görög tapasztalatok nyomán nem igen lelkesedik a Balkán népekért. Daczára annak megígérte tavaly Garibaldi Ricciotti, hogy azon esetben, ha a macedonok a saját erejükre támaszkodva általános felkelést szerveznek török uralom ellen, **huszonöt ezer olasz Garibaldistával fog a segítségükre sietni.**

Sarafov Boris most azért jött Rómába hogy Garibaldi Ricciottival megbeszélje a tavaszra tervezett általános macedon-felkelést, amely szerinte most már el sem maradhat.

Garibaldi azonban, úgy látszik, megbánta tavaly tett ígéretét, mert kerüli Sarafovot, akinek még nem is volt alkalma vele beszélni. Hasztalan hord vörös Garibaldi-inget Sarafov, a Garibaldisták nem tudnak lelkeülni a bolgár bandák ügyéért.

REGÉNY-CSARNOK.

Az utitáska rejtelsei.

(Amerikai bűnügyi regény Old Sleuth-tól.)

Fordította: Papp Dezső. 29

— Nem hiszi? Jöjjön el előbb maga és akkor majd megtaláljuk, hogy lesz-e batorsága a hölgyet is magával hozni.

— Mikor menjek el?

— Ma estére találkoztunk.

— Miért nem mehetek most mindjárt kegyeddél?

Bizonyos körülmények miatt most nem mehetek oda.

— Tehát ma este?

— Igen, egy feltétel alatt.

— És mi legyen az?

— Senkinek sem szabad szólnia, míg a táskát nem látta.

— Azt megígérem.

— Tehát tizenegy órákor.

— Miért olyan későn?

— A táskából csak éjjel kezdenek a hangok hallatszani. Készüljön el egy nagyon különös esetre. A felelősséget pedig maga viselje.

— Az igazságért szembe szállok minden kísértésnek. Hol találhatom kegyeddét?

A titkos rendőr helyet jelölt a találkára.

— Ismétlem — mondá Manfred — készüljön el a legrosszabbra, amennyiben önnek nincs igazsága. Azon táskához a sors végzete kapcsolódott. Eredeti tulajdonosa meg lett gyilkolva!

Ezen szavakkal a titkos rendőr elsietett.

Az ember meglepetve állva maradt. Manfred még nem haladhatott messzire, midőn észrevette, hogy az ember követi. Egyszermind arra a felfedezésre jutott, hogy ezuttal erős ellenfélre akadt, mert az ember felismerhetetlenné tette magát, amennyiben ruházatát igen elmésen váltotta meg.

A titkos rendőr azonban nem törődött vele. Nagyon természetesnek találta, hogy az ember követni fogja. Sőt, nagyon kíváncsnak tartotta ezt, mert az volt a terve, hogy a férfi lejtét még jobban megzavarja.

Ez, mint látható, már nagy mértékben meg is történt. Azonban az ember nem volt olyan ostoba. Meg volt győződve, hogy egy nagyon finoman szövött játék tárgya lesz, de feltette magában, hogy azt viszonzza. Az tény, hogy nem volt sem együgyű, sem pedig ártatlan jellemű. Hogy a fátyolos hölgygel való találkozása szándékos volt, arról meg volt győződve. A továbbiakban pedig arra a megállapodásra jutott, hogy társnőjével együtt reggel óta meg lettek figyelve és a sétatérén olyan sajtáságos módon találkozása a fátyolos asszonnyal, megbeszélte dolog volt.

Eközben Manfred előkészületeket tett tréfája keresztülviteléhez. Jónapot vett magának és vitette magát a városban összevissza; az ember tolyton a sarkában volt. Belépett egy nagy üzletházba, elbujt egy sötét folyosón és gyorsan átöltözködött. Egy előkelőnek látszó ur, kezében iratokat tartva, távozott a házból a fátyolos asszony helyéről.

Ugyanabban a pillanatban sietett be a kapun az ember, aki Manfredot üldözte és körülnézett a házban.

— Nem látott, kérem, ide egy hölgyet bejönni? — kérde hősüktől.

— De igen, — felelé — oda az irodába láttam egy hölgyet belépni.

Az ember a folyosón sétált le és ott várt. A hölgy azonban nem mutatkozott.

— Hm, — mormogá — ez boszantó. Jól láttam, hogy ide jött be. Talán egy alakon mászott ki. Az az ur, kivel itt találkoztam, szintén látta. Rejtélyes!

Az ember tényleg nem tudta magának megmagyarázni, hogy hogy történhetett ez és mély gondolatokba merülve haladt tovább.

(Folytatjuk.)

VÁROSI



SZÍNHÁZ.

Folyó szám 132. Bérlet 96-ik szám (G)

Ma Pénteken, 1904. évi január hó 22-én:

Közönyt közönnyel.

Vigjáték 3 felvonásban. Irtá: Moretto. Fordította: Györy Vilmos.

Polgári Takarékos és Segélyszövetkezet

Debreczenben.

Piacz-utca 83. Geréby ház. 1904. január 1-én kezdődő VIII. évtársulatára, kölcsönöket kedvező visszafizetési feltételek és jutányos kamattal mellett, már most is folyósít. Kérvények gyorsan intéztetnek el.

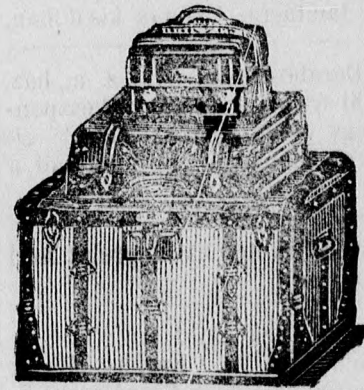
Az igazgatóság.

Szőlő vessző, spárga gyökér és torma eladás.

Kitünő minőségű gyökeres és sima szőlő vessző, három esztendősen igen erős spárga gyökér és mézédés torma kapható Gróf Degenfeld József és Dr. Balkányi Miklós urak „Erzsébet” szőlőtelepén. Iroda Debreczenben Kossuth-utcán 32. szám.

Új bőröndgyártó műhely

főtrafik udvar.



Készít és rak táron tart min denféle nagyságu és alaku kézi és uti

bőröndöket, pénz és szivar-tárczákat, bőrtáskát és utazó koffereket

a legjutányosabb árak mellett.

Minbenféle e szakmába vágó javításokat pontosan és olcsón elvállalok.

Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek

Szíves pártfogást kér tisztelettel

KLEIN J. bőröndös

DEBRECZEN, Piacz-utca 26., főtrafik udvar.

Debreczen sz. kir. város

világítási vállalata.

I. RENDŰ TISZTA PIRSZÉN

házhoz szállítva

mázsánsként

3 kor. 60 fillér.

Megrendelhető

a légszeszgyár városi irodájában

Piacz-utca 81. sz.

A tudomány-egyetem klinikája gyógyzólokra elfogadta és használja
A Kolozsvári (Heinrich J.) Ásvány- és Gyógyszappangyár B. T.
gyártmányait

Kiváló gyártmányaik Kénszappan, Kénkátrány, Kátrány, Borax, Benzoe-, Chrolin-, Lanolin-, Iohtiol-, Fehérkátrány, Kénes fehérkátrány-, Epe, Salicyl-, Neutral-gyermekszappan a bőr mindennemű rendellenességei ellen a legnagyobb sikerrel használhatók az egyedül tényleg desinficiáló és egyúttal a legideálisabb tolette-szappan.

Különlegességünk a Szent László szappan a szab. Ásvány-, Hygiea-, Irodaszappanoknak, melynek festéket, zsírt, olajat, vagy bármilyen foltot hideg vízben is azonnal eltávolíttatnak a kézzől.

Egyedül gyártói Kapható a főraktárban: JÓSA és JÓNA droguériájában, továbbá MIHALOVITS ISTVÁN, FÜLEKI PÁL, L. KOVÁTS NÁNDOR, BALÁZS ÜDÖN, minden illatszert és minden jobb fűszerüzletben.

Apró hirdetések

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Eladó butorok Homokkert I. járás 67. sz. a.

Hölgyeim! E rögs élet 29 esztendeje nehezedik vállaimra. Érzem, hogy hiányzik valami életemből. Bizony sivár az egyedül-lét... E szürkeséget, — ha a sors is úgy akarja — rózsás felhőkkel szeretném felcserélni életem egén. S ez csupán Önöktől függ kedves hölgyeim. Önálló hivatalom évi jövedelme 4—5000 koronára rug. Az pedig kölcsönös érdek, hogy jövedelmemhez megfelelő hozomány is legyen. Házias, zenéhez is értő kedves hölgyek irjanak „**Boldog jövő**” jelige alatt a kiadóhivatalba. A legszigorubb titoktartás férfit becsület szóval biztosítatik. Tehát, ki ajánlatomat elfogadja ne riadjon vissza ily uton való megismerkedéstől.

Zenedei növendék, intelligens leány, ajánlkozik kezdők részére, mérsékelt díjak mellett, zongora tanításra. Czim a kiadóban.

Eladó ház. A Darabos-utca 57. sz. a. ház, mely évi 1500 frtott jövedelmez, készpénzért eladó vagy pedig kisebb házzal elcserélhető. Felvilágosítást ugyanott ad a tulajdonos.

Ügyes kézi leányok felvételnek Jungreis Mari női divattermében.

1 kiló friss uradalmi tea vaj 1 frt 20 kr., 1 kiló teasütemény 90 kr. **Kertész Miklós** fűszer- és vegyes üzletében **Csapó utca 5.**

Szent-Anna-utca 7. szám alatt (földszinti lakás) 4 szoba, konyha, kamara és hozzá tartozékával **május 1 től kiadó.**



Svájci órák törvényes jellel **Horváth óra művesné!** Debreczen, **Hatvan-utca 2.** Javítások 2 évi jótállással, pontosan szabályoz fali órákat is 24 óra alatt saját rendszerű szabályozó készülékkel.

Szép írásu szerény igényű keresztény leány irodai teendőkre felvételnek egy Piacz-utcai üzletbe, írásbeli ajánlatok **Fűszer üzlet** czimen a kiadó hivatalba kéretnek.

Mindenes eselédleány 12 kor. havi fizetéssel felvételnek. Czim a kiadóban.

Faj alma. Pónyk, Batul, Sívári és finom apróbb fajú bőralmát (ingyen csomagolás és ládával) métermázsáját 32 koronáért szállit Kiss Mihály Sülelmed. Megrendelésnél legalább az összeg negyedrésze előre beküldendő.

Egy jó eszes tea kedvelők, kérjétek mindenütt a világ legjobb és legfinomabb teáját

Indra tea

Melange a legfinomabb China, India és Ceylon ói Valódi csak eredeti csomagban,

Főraktár Debreczenben **Konisek Gézánál.**

1612/1903. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 157/5/1903. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Szentessy János részére Zsoldos Ferencz debreczeni lakostól 270 korona tőke, ennek 1902. évi szeptember hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 56 kor. 76 fillér perköltség erejéig 1903. évi január hó 17-én biróilag lefoglalt és 665 koronára becsült 3 tehen és 4 üszöböl álló szarvasmarhák, melyeknek vásárba állítására Zsoldos F. felhivatik **1904. évi január hó 26-án délelőtt 9 órakor** kezdetét veendő és a debreczeni baromvásártéren megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi december hó 27-én.

Bódogh Zs. birói kiküldött.

1227, 1474 és 1478/1903. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V. 3518/6/1903. számú végzése folytán közhírré tételik, miszerint Grünbaum Ármín részére Rudnyánszky Gyula debreczeni lakostól 276 kor. 90 fillér tőke, ennek 1903. évi január hó 1. napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 74 kor. 81 fillér perköltség erejéig 1903. évi január hó 17-én biróilag felülfoglalt és 3115 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok, egyidejűleg a Stelly Géza 60 kor. és jár. melyre már 50 kor. fizetett és a Koch testvérek 160 kor. és jár. követelése kielégítésére **1904. évi január hó 23-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és Debreczenben Csapó utca 19. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi decz. hó 26-án.

Bódogh Zs. birói kiküldött.

Törtaranyat veszek készpénzért.

Órák, ékszerek és látszerek a legolcsóbban beszereshetők **SERLI EDE Utóda**

Gasparik Antal és Társa

chronometer, műórás, óra készítő, ékszer kereskedő, M. Á. V. szállítója és pálya-órás üzletében, **DEBRECZEN.**

Különösen ajánljuk a saját gyártmányu

óráinkat

legolcsóbbtól a legdrágáig.

Órajavításokat a legnagyobb pontossággal készítjük **1 évi** jótállás mellett **zsebóra tisztításért csak 1 frtot** számítunk, **óra rugóért csak 50 kr.** és minden e szakmába vágó javításokat a legjobban és a legolcsóbban mint bárhol.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

== **Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.** ==

Tört aranyat becserelek.

Csődkiárulás.

Közadós Halmágyi Sámuel csödtömegehez leltározott és a csődleltár 2—1331. tételei alatt felvett **női pale tok, kabátok, muffok, napernyők, esőernyők, flanel és se-lyem blouzok** és egyéb női divatezkek **f. január hó 31-ig tart,** darabonként a Piacz-utca 47. sz. a. üzleti helyiségben kiárusíttatnak.

Dr. SZÖLLŐS DEZSŐ

csödtömegegondnok.